

Verlag van de nestkastencontroles op Koningshof in 2006.

Begin maart hebben we de nestkasten op Koningshof weer schoongemaakt, gerepareerd en aangevuld zodat er weer 98 nestgelegenheden voor vogels hingen. Daarvan waren er negentig van het type mezenkast, de overige acht zijn wat groter en geschikt voor uilen, duiven en kauwen enz.

In tegenstelling tot andere jaren vonden we in de uilenkasten geen Bosuilen bij deze schoonmaakronde. Dat was voor het eerst in veertien jaar, een oorzaak daarvoor is niet te geven. Mogelijk is een van de oude uilen in de winter voor het broedseizoen gesneuveld.

We hebben tijdens het broedseizoen weer drie keer de kasten gecontroleerd: op 6 en 24 mei en op 17 juni. De resultaten daarvan zijn weergegeven in tabel 1.

We hadden weer een heel goed broedseizoen met 92 broedsels. Dat was het hoogste aantal sinds 1990. Toen hadden we 94 broedgevallen met negen kastjes meer. De bezettingsgraad van onze kasten lag dit jaar met ruim 86% ongekend hoog. Dat is nog 3% hoger dan het oude record van 2005. Een teken dat we goede kasten gebruiken en die op geschikte plaatsen hebben opgehangen. Het is duidelijk dat de nestkasten in een behoefte voorzien.

Het aantal vogelsoorten dat we in onze kasten zagen was geen record. Met zeven soorten was de diversiteit matig tot gemiddeld. We misten natuurlijk o.a. de Bosuil dit jaar.

TABEL 1: RESULTATEN VAN DE NESTKASTCONTROLES OP KONINGSHOF IN 2006.

Soort	Eerste broedsels	Tweede broedsels	Totaal
Holenduif	5	5	10
Bonte Vliegenvanger	8	0	8
Zwarte Mees	2	2	4
Pimpelmees	19	0	19
Koolmees	46	3	49
Boomklever	1	0	1
Kauw	1	0	1
Totaal	82	10	92
		niet door vogels gebruikt	13
		dubbel gebruikt	7
		totaal aantal kasten	98

De Koolmees deed het met 46 eerste broedsels weer heel behoorlijk. Sinds 1991 was dat aantal niet meer zo hoog. Per honderd kasten gerekend is het aantal eerste broedsels van de Koolmees alleen in 2001 nog iets hoger geweest: 53,3 tegen nu 51,1. Dus duidelijk een goed jaar voor de Koolmees.

De Pimpelmees had nu 19 broedsels tegen 24 in het jaar ervoor en deed het daarmee duidelijk minder dan in 2005. Misschien dat deze soort wat meer last gehad heeft van het koude voorjaar dan de Koolmees.

Merkwaardig was het vrouwtje Pimpelmees dat we met jongen aantreffen in een kast bij de tweede controle. Ze vloog niet weg toen we de kast openmaakten. Wat bleek, ze zat met een poot vast in het nestmateriaal. Het was niet helemaal duidelijk hoe lang al, maar zeker een behoorlijke tijd. De teentjes waar de draadjes omheen zaten waren nog niet helemaal afgestorven maar echt goed zag het er niet uit. We hebben haar uit die benarde positie bevrijd en de draadjes van de poot afgehaald. Daarna hebben we haar weer teruggezet in de kast. De hele tijd dat ze vastgezeten heeft in de kast is het voer voor het vrouwtje en de jongen aangesleept door het mannetje en zij heeft het voer onder het kroost verdeeld. De zes jongen waren iets ouder dan een week en zagen er normaal doorvoed uit. Bij de derde controle leek het nest normaal uitgevlogen.

De Zwarte Mees deed het voor deze soort heel goed met in totaal 4 broedsels. Sinds we enkele super selectieve kastjes van Mark Sloendregt voor deze mezen hebben opgehangen, maken ze daar geregeld gebruik van. Vorig jaar hadden ze een jaartje vrijaf genomen. Nu dus twee paartjes die elk twee broedsels produceerden.

De Boomklever was nu voor het vijfde jaar met 1 paar aanwezig. Ik ben benieuwd wanneer er een tweede paar bijkomt. Ze zitten al wel in de buurt.

© M. Sloendregt

NESTKAST MET VIJF EIEREN VAN DE BONTE VLIEGENVANGER, KONINGSHOF 2006.

De Bonte Vliegenvanger is tegenwoordig ook een vaste broedvogel van onze kasten. Hij was weer met 8 broedsels aanwezig. Dat is nu al voor het derde jaar op rij precies hetzelfde aantal. Het lijkt erop dat Koningshof daarmee voor de Bonte Vliegenvangers vol zit, hoewel ze ook ooit met 12 broedsels aanwezig zijn geweest. Maar dat is alweer lang geleden, nog voor de inzinking die ze in de jaren '90 doormaakten (zie grafiek 1). Dit past in het beeld dat Groningse onderzoekers vonden, dat de Bonte Vliegenvanger het in rijkere bossen met een vroege rupsenpiek niet goed doet. Door het veranderende klimaat valt die piek, waar ze voor hun jongen van afhankelijk zijn, steeds eerder. De vliegenvangers zijn te laat terug uit Afrika om er nog van te kunnen profiteren. In armere bossen, zoals Koningshof, komt de rupsenpiek later en nog net niet te vroeg. Daar kunnen de vliegenvangers zich voorlopig nog handhaven.

De Holenduif maakt nog steeds dankbaar gebruik van de grotere kasten. Dit jaar net als het jaar ervoor met 5 paren die elk zeker twee keer gebroed hebben.

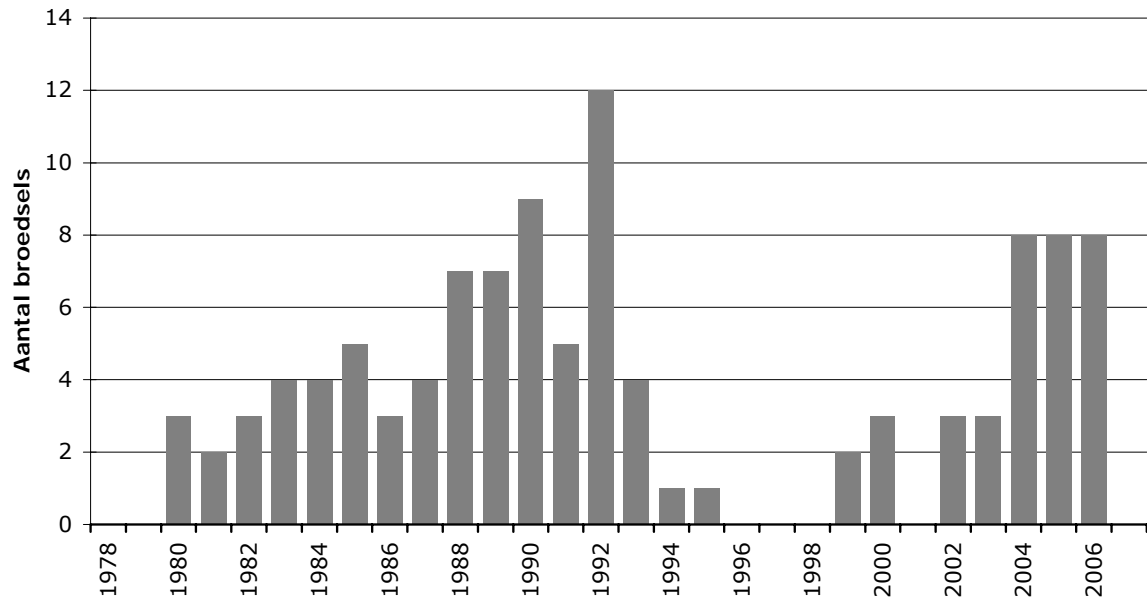
De Kauw was met maar 1 paar aanwezig ondanks de afwezigheid van de Bosuil.

Al met al dus een goed broedseizoen met een zeer goede bezetting van onze kasten. We moeten dan ook proberen om het aantal kasten op peil te houden. De vogels maken er dankbaar gebruik van.

Namens hen bedank ik dan ook allen die meegelopen hebben met schoonmaak en controles. Dat zijn: Frans Huijbers, Mark Sloendregt, Max Wouters, Ton Geerts, Gerrit Vink, Pieter Wouters en Mart van den Broek. ●

GRAFIEK 1: BROEDSELS VAN DE BONTE VLIEGENVANGER OP KONINGSHOF

Jan Wouters op Koningshof

© M. Sloendregt